

Jautājumi un atbildes par Eiropas Savienības vienkāršoto tiesību aktu kopumu Omnibus I un II

Ilgspējas Omnibus pārskats

1. Kāpēc tika ierosināts šo tiesību aktu kopumu par ilgtspējības noteikumiem?

Nesen pieņemtajā “*Konkurētspējas kompāsā*” ir izklāstīts redzējums par Eiropas konkurētspējas stiprināšanu un ES ekonomikas pārticības palielināšanu, pamatojoties uz Mario Dragi ziņojumā sniegtajiem ieteikumiem.

Lai palielinātu Eiropas konkurētspēju un veicinātu izaugsmi, ES ir jāveicina labvēlīga uzņēmējdarbības vide un jānodrošina, ka uzņēmumus neapgrūtina pārmērīgs regulatīvais slogs. Tas savukārt ļaus uzņēmumiem augt un radīt kvalitatīvas darbavietas, piesaistīt investīcijas un saņemt nepieciešamos līdzekļus pārejai uz ilgtspējīgāku ekonomiku, kā arī palīdzēs ES sasniegt Zaļā darījuma vērienīgos mērķus. Ir jāpanāk pareizs līdzsvars. Komisija pieņem arī “*tīras rūpniecības vienošanos*”, kas apvieno klimata un konkurētspējas jautājumus visaptverošā izaugsmes stratēģijā.

Tāpēc Komisija pielāgo dažus ES noteikumus izaugsmei labvēlīgākā veidā, kas ļaus rentablāk sasniegt politikas mērķus. Komisija ir izvirzījusi skaidru mērķi īstenot vēl nebijušus vienkāršošanas pasākumus, līdz pilnvaru termiņa beigām panākot administratīvā sloga samazinājumu vismaz par 25 % un vismaz par 35 % MVU.

Komisijas darba programmā, kas tika publicēta 11. februārī, ir paziņots par pirmo “Omnibus” pasākumu kopumu sēriju. Tajās tiks risināti jautājumi par pārklājošiem, nevajadzīgiem vai nesamērīgiem noteikumiem, kas rada nevajadzīgu slogu ES uzņēmumiem.

Šodienas priekšlikumi nodrošinās būtisku vienkāršošanu ilgtspējas un ES ieguldījumu programmu jomā. Komisija nosaka prioritātes centieniem šajā jomā saskaņā ar Mario Dragi ziņojumu,

Konkurētspējas kompasu un Komisijas 2023. gada aicinājumā sniegt pierādījumus paustajiem secinājumiem.

Šajā dokumentu paketē ir iekļauti grozījumi Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvā (CSRD), Korporatīvās ilgtspējas uzticamības pārbaudes direktīvā (CSDDD), Oglekļa emisiju pielāgošanas mehānismā (CBAM) un InvestEu regulā. Paketei ir pievienots Deleģētā akta projekts par Taksonomiju, kas paredzēts sabiedriskajai apspriešanai. Mērķis ir saskaņot ES centienus virzībā uz ilgtspējīgu pāreju ar ES uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanu.

2. Kādas izmaiņas tiek ierosinātas pašlaik?

Šī brīža dokumentu kopums ietver:

- Priekšlikums direktīvai, ar ko groza CSRD un CSDDD;
- priekšlikums, ar kuru tiek atlikta visu CSRD noteikto ziņošanas prasību piemērošana uzņēmumiem, kuriem jāziņo 2026. un 2027. gadā (tā sauktie 2. un 3. kārtas uzņēmumi), un ar kuru transponēšanas termiņš un CSDDD piemērošanas pirmā kārtā tiek atlikta par vienu gadu - līdz 2028. gadam.
- Deleģētā akta projekts, ar ko groza Taksonomijas atklāšanas un Taksonomijas klimata un vides deleģētos aktus, par kuriem notiek sabiedriskā apspriešana.
- Priekšlikums regulai, ar ko groza Regulu par oglekļa dioksīda emisiju robežkontroles mehānismu.
- Priekšlikums regulai, ar ko groza InvestEu regulu.

3. Kādus ieguvumus no šī priekšlikuma gūs uzņēmumi?

Uzņēmumi visā Eiropas Savienībā - gan lieli, gan mazi - gūs labumu no vienkāršojumiem, kas ietverti visaptverošajos priekšlikumos. Ja priekšlikumus pieņems un īstēnos, kā izklāstīts pašlaik, pēc piesardzīgām aplēsēm tie ļaus ietaupīt aptuveni EUR 6,3 miljardus gada administratīvo izmaksu un mobilizēt papildu publiskā un privātā sektora ieguldījumu jaudu EUR 50 miljardu apmērā politikas prioritāšu atbalstam.

Pateicoties šā brīža visaptverošajam tiesību aktu kopumam, MVU tiks pasargāti no pārmērīgiem informācijas pieprasījumiem par ilgtspēju, ko tie saņem, ja tie ir iesaistīti lielāku uzņēmumu vērtību ķēdēs vai no finanšu iestādēm, piemēram, bankām, uz kurām

attiecas CSRD un CSDDD darbības joma. Visi uzņēmumi ar darbinieku skaitu līdz 1000 un apgrozījumu līdz 50 miljoniem būs ārpus CSRD darbības jomas. Attiecībā uz uzņēmumiem, kas ietilpst direktīvas darbības jomā (ar vairāk nekā 1000 darbinieku un 50 miljonu apgrozījumu), Komisija pieņems deleģēto aktu, lai pārskatītu un vienkāršotu spēkā esošos ilgtspējas ziņošanas standartus (ESRS). Ar ierosinātajiem CSRD noteikumiem arī tiek izveidota atkāpe uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 1000 darbinieku un kuru apgrozījums ir mazāks par 450 miljoniem eiro, padarot ziņošanu par Taksonomiju brīvprātīgu, kā arī lielāks uzsvars tiek likts uz pārejas finansējumu, ieviešot iespēju ziņot par daļēju Taksonomijas saskaņošanu.

Veicinot ES uzņēmumu konkurētspēju, samazinot administratīvo slogu, šodienas priekšlikums joprojām ļaus uzņēmumiem, kas neietilpst CSRD darbības jomā, ziņot par ilgtspējas jautājumiem, ja tie to vēlēšies (brīvprātīgi standarti uzņēmumiem, kas neietilpst CSRD darbības jomā, un brīvprātīga ziņošana par ES Taksonomiju uzņēmumiem, kas nepārsniedz noteiktu sliekšni).

Vienkāršotas uzticamības pārbaudes pienākumi dos labumu gan ļoti lieliem uzņēmumiem (tostarp uzņēmumu grupām, licenču un franšīzes sistēmām), kas ietilpst CSDDD darbības jomā (lēš, ka tie ir aptuveni 6000 ES un 900 ārpus ES uzņēmumu), gan to vērtību ķēdes partneriem, tostarp MVU un maziem uzņēmumiem ar vidēju kapitālu (t. i., uzņēmumiem ar ne vairāk kā 500 darbiniekiem). CSDDD grozījumi, piemēram, maksimālās saskaņošanas paplašināšana, ieinteresēto personu iesaistīšanas racionalizēšana un pienākumu attiecībā uz pārejas plānu pieņemšanu klimata pārmaiņu mazināšanai precizēšana un labāka saskaņošana ar CSRD, jo īpaši dos labumu ļoti lieliem uzņēmumiem, kas ietilpst direktīvas darbības jomā.

Turklāt Komisija šobrīd publicē arī iespējamus grozījumus Deleģētajā aktā par Taksonomijas publiskošanu un Deleģētajā aktā par Taksonomiju klimata un vides jomā, ar kuriem cita starpā tiek vienkāršotas ziņošanas veidnes, kā rezultātā datu punktu skaits samazināsies par gandrīz 70 %, ieviests būtiskuma sliekšnis, lai uzņēmumiem ar mazāk nekā 10 % atbilstīgu darbību nebūtu obligāti jāatklāj saskaņošana, ievieš iespēju sniegt daļēju informāciju, lai veicinātu pārejas finansējumu, vienkāršo un padara lietderīgāku banku izmantoto “*Zaļo aktīvu koeficientu*” (GAR),

samazina darbības izdevumu obligātās ziņošanas apjomu un vienkāršo dažus kritērijus “neradīt būtisku kaitējumu” (DNSH).

Attiecībā uz Oglekļa emisiju pielāgošanas mehānismu (CBAM) galvenie ieguvēji būs neliela daudzuma CBAM preču importētāji, jo ierosinātais jaunais kumulatīvais gada sliekšnis ļaus atbrīvot aptuveni 90 % jeb 182 000 importētāju no CBAM pienākumiem, vienlaikus saglabājot mehānisma vides mērķi, jo tas joprojām aptver vairāk nekā 99 % no kopējām importa emisijām četrās CBAM nozarēs (dzelzs un tērauda, alumīnija, cementa, mēslošanas līdzekļu). Savukārt importētājiem, kuri joprojām būs iekļauti darbības jomā, tiek vienkāršota deklarētāju pilnvarošana, emisiju aprēķini, ziņošanas prasības un finansiālā atbildība.

Visbeidzot, grozot InvestEU regulu, dažādi dalībnieki (InvestEU vērtību ķēdes īstenošanas partneri, finanšu starpnieki, tiešie saņēmēji) gūs labumu no samazinātā ziņošanas un administratīvā sloga. Paredzams, ka šāda vienkāršošana ļaus šiem uzņēmumiem ietaupīt aptuveni 350 miljonus eiro, vienlaikus atbrīvojot papildu resursus 50 miljardu eiro apmērā papildu publiskā un privātā sektora investīcijām.

4. Kā šis priekšlikums palīdz sasniegt Zaļā darījuma mērķus?

Janvārī, iepazīstinot ar Konkurētspējas kompasu, prezidente fon der Leiena skaidri apstiprināja, ka turpinām īstenot Zaļā darījuma mērķus. Eiropā ilgtspējībai un konkurētspējai ir jāiet roku rokā. Uzņēmumi atbalsta Zaļā darījuma mērķus, bet prasa, lai būtu pragmatiski un vienkārši. Komisija ir ieklausījies ieinteresēto personu viedoklī, jo tās uzskata, ka daži ilgtspējības ziņošanas un uzticamības pārbaudes noteikumi ir pārāk sarežģīti un dārgi, lai tos īstenotu, un tiem ir ierobežota lietderība ieguldītājiem un citiem, kas kavē ES konkurētspēju un ieguldījumu virzību. Daudzi uzņēmumi ir norādījuši uz grūtībām, kas saistītas ar dažu noteikumu piemērošanu, atzīmējot, ka prasību uzkrāšanās dažkārt rada nevajadzīgu sarežģītību un izmaksas. Noteikumi, kas paredzēti lielākiem uzņēmumiem, var netīši ietekmēt MVU.

Atvieglējot ES uzņēmumu dzīvi un radot labvēlīgāku uzņēmējdarbības vidi, ES var veicināt izaugsmi un kvalitatīvu darbvietu radīšanu, palielināt ieguldījumus un galu galā ļaut uzņēmumiem efektīvāk un pragmatiskāk īstenot pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku. Tas padara noteikumus piemērotākus mērķim, samērīgākus un arī pievilcīgākus.

Uzņēmumu ilgtspējīgas attīstības ziņošanas direktīva

5. Kādas ir galvenās izmaiņas, ko CSRD ievieš ar visaptverošo tiesību aktu kopumu?

Ar visaptverošo tiesību aktu kopumu CSRD tiks ieviestas vairākas izmaiņas, padarot to samērīgāku un uzņēmumiem vieglāk īstenojamu:

- **samazināsies pārskatu sniedzēju uzņēmumu darbības joma:** Ziņošanas prasības attieksies tikai uz lieliem uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 1000 darbinieku (t.i., uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 1000 darbinieku un kuru apgrozījums pārsniedz EUR 50 miljonus vai bilances kopsumma pārsniedz EUR 25 miljonus). Tas nozīmē, ka to uzņēmumu skaits, uz kuriem attieksies darbības joma, tiks samazināts par aptuveni 80 %. Jaunā darbības joma būs ciešāk saskaņota ar CSDDD galvenajām darbības jomas robežvērtībām.
- **“Vērtību ķēdes maksimālais apjoms”:** Attiecībā uz uzņēmumiem, kuri vairs neietilps CSDD darbības jomā (līdz 1000 darbiniekiem), Komisija ar deleģēto aktu pieņems brīvprātīgu pārskatu sniegšanas standartu, pamatojoties uz EFRAG izstrādāto standartu MVU (VSME). Šis standarts darbosies kā aizsargs, ierobežojot informāciju, ko uzņēmumi vai bankas, uz kuriem attiecas CSRD darbības joma, var pieprasīt no to vērtību ķēdēs esošajiem uzņēmumiem ar mazāk nekā 1000 darbiniekiem..
- **Komisijas apņemšanās pārskatīt Eiropas Ilgtspējas ziņošanas standartus (ESRS):** Komisija pārskatīs deleģēto aktu, ar ko izveido ESRS, ar mērķi būtiski samazināt datu punktu skaitu, precizēt noteikumus, kurus uzskata par neskaidriem, uzlabot saskaņotību ar citiem tiesību aktiem un samazināt datu punktu skaitu.
- **Svītrot prasību par nozaru standartiem:** Priekšlikums paredz svītrot pilnvarojumu Komisijai pieņemt nozaru standartus.
- **Pamatotas ticamības standarta atcelšana:** Priekšlikumā tiek atcelta iespēja Komisijai ierosināt pāreju no ierobežotas ticamības prasības uz pamatotas ticamības prasību.
- **Ziņošanas prasību atlikšana:** Šodienas paketē ierosināts par diviem gadiem atlikt pārskatu sniegšanas prasību piemērošanu lielajiem uzņēmumiem, kuri vēl nav sākuši

Īstenot KSPD, un biržas sarakstā iekļautajiem MVU (2. un 3. vilnis), lai dotu laiku likumdevējiem vienoties par Komisijas ierosinātajām būtiskajām izmaiņām.

6. Kāda ir jaunā CSRD darbības joma?

Pašlaik CSRD attiecas uz visiem lielajiem uzņēmumiem (definēti kā uzņēmumi, kas pārsniedz divas no šādām trim robežvērtībām: 50 miljonu eiro neto apgrozījums, 25 miljonu eiro bilances kopsumma, 250 darbinieku), kā arī uz MVU, kuru vērtspapīri ir kotēti ES regulētā tirgū. Tomēr daudzi uzņēmumi un nozares asociācijas ir ierosinājušas, ka Komisijai būtu jāpārskata darbības joma, izslēdzot mazākus uzņēmumus. Mario Dragi ziņojumā par konkurētspēju arī uzsvērts, ka noteikumi radītu nesamērīgi lielu slogu MVU un maziem uzņēmumiem ar vidēju kapitālu nekā lielākiem uzņēmumiem.

Ar šodienas priekšlikumu pašreizējā CSRD darbības joma tiks samazināta līdz lielajiem uzņēmumiem ar vairāk nekā 1000 darbiniekiem (t. i., uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 1000 darbinieku un kuru apgrozījums pārsniedz EUR 50 miljonus vai bilance pārsniedz EUR 25 miljonus). Šiem uzņēmumiem būs jāsniedz pārskati saskaņā ar Eiropas Ilgtspējas ziņošanas standartiem (ESRS), turklāt šie standarti tiks pārskatīti un vienkāršoti.

Uzņēmumi, kas neietilpst CSRD darbības jomā (uzņēmumi ar darbinieku skaitu līdz 1000), var izvēlēties brīvprātīgi sniegt pārskatus, pamatojoties uz vienkāršotu brīvprātīgu standartu, ko pieņems Komisija, pamatojoties uz EFRAG izstrādātajiem brīvprātīgajiem standartiem MVU (VSME).

Komisija lēš, ka priekšlikums samazinās to uzņēmumu skaitu, uz kuriem attiecas darbības joma, par 80 %.

7. Kādas ir galvenās izmaiņas, ko CSDDD ievieš ar visaptverošo tiesību aktu kopumu?

- **Uzņēmumiem tiek dots vairāk laika sagatavoties jaunā regulējuma ieviešanai**, par vienu gadu atliekot transponēšanas termiņu (2027. gada 26. jūlijs) un ilgtspējas uzticamības pārbaudes prasību piemērošanas pirmo posmu, kas attiecas uz lielākajiem uzņēmumiem (līdz 2028. gada 26. jūlijam). Tikmēr nepieciešamās Komisijas pamatnostādnes

tiks pārceltas uz 2026. gada jūliju, ļaujot uzņēmumiem vairāk balstīties uz paraugpraksi un samazināt atkarību no juridisko konsultāciju un konsultāciju pakalpojumiem.

- **atbrīvot uzņēmumus no pienākuma sistemātiski veikt padziļinātu novērtējumu par nelabvēlīgo ietekmi, kas rodas vai var rasties bieži vien sarežģītās vērtību ķēdēs netiešo darījumu partneru līmenī, un prasīt pilnīgu uzticamības pārbaudi attiecībā uz vērtību ķēdi ārpus tiešā darījumu partnera tikai gadījumos, kad uzņēmuma rīcībā ir ticama informācija, kas liecina, ka tur ir radusies vai var rasties nelabvēlīga ietekme;**
- **vienkāršot citus ilgtspējības uzticamības pārbaudes prasību aspektus, lai lielie uzņēmumi izvairītos no nevajadzīgas sarežģītības un izmaksām, tostarp pagarinot intervālu starp diviem regulāriem periodiskiem novērtējumiem un atjauninājumiem no viena gada līdz pieciem gadiem, vienlaikus precizējot, ka uzņēmumam ir jāizvērtē uzticamības pārbaudes pasākumu īstenošana un tie jāatjaunina, kad vien ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pasākumi vairs nav piemēroti vai efektīvi; racionalizējot ieinteresēto personu iesaistīšanas pienākumus; un atceļot pienākumu izbeigt darījumu attiecības kā galējo līdzekli;**
- **vēl vairāk samazinot *trickle-down* efektu, ierobežojot informāciju, ko uzņēmumi, uz kuriem attiecas darbības joma, var pieprasīt no uzņēmējdarbības partneriem MVU un maziem un vidējiem uzņēmumiem (t. i., uzņēmumiem ar ne vairāk kā 500 darbiniekiem), līdz CSRD brīvprātīgajos ilgtspējas ziņošanas standartos (VSME standarts) norādītajai informācijai. Šis ierobežojums attiecas uz gadījumiem, kad tiem ir nepieciešama papildu informācija, lai veiktu kartēšanu (piemēram, par ietekmi, kas nav iekļauta standartos), un šo informāciju nav iespējams iegūt citā pieņemamā veidā.**
- **Atkāpšanās no dažādajiem valstu civiltiesiskās atbildības režīmiem, svītrojot saskaņotos ES civiltiesiskās atbildības nosacījumus un atceļot dalībvalstu pienākumu attiecībā uz arodbiedrību vai NVO pārstāvības darbībām. atstāt valsts tiesību aktos noteikt, vai tās civiltiesiskās atbildības noteikumi ir svarīgāki par citādi piemērojamiem trešās valsts, kurā radies kaitējums, noteikumiem;**
- **prasību par pārejas plānu pieņemšanu klimata pārmaiņu mazināšanai saskaņošanu ar CSRD;**
- **maksimāla saskaņošana, iekļaujot vairāk noteikumu attiecībā uz galvenajiem uzticamības pārbaudes**

pienākumiem, lai labāk nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā ES;

- **svītrot pārskatīšanas klauzulu par finanšu pakalpojumu iekļaušanu** uzticamības pārbaudes direktīvas darbības jomā.

8. Kā ar visaptverošo tiesību aktu kopumu tiek aizsargāti MVU un mazie uzņēmumi ar vidēju kapitālu no pārmērīgiem informācijas pieprasījumiem par ilgtspēju?

MVU (izņemot biržā kotētus MVU) pašlaik neietilpst CSRD darbības jomā. Tomēr praksē daudzi no tiem tiek pakļauti ilgtspējas informācijas pieprasījumiem, ja tie ir iekļauti lielāku uzņēmumu vērtību ķēdē vai no finanšu iestādēm, piemēram, bankām, kas ietilpst CSRD darbības jomā.

Šī brīža priekšlikums novērsīs šo *“trickle-down”* efektu, novēršot to, ka visiem uzņēmumiem, kas neietilpst darbības jomā, tiek pieprasīta pārmērīga informācijas sniegšana. Komisija pieņems brīvprātīgu standartu visiem uzņēmumiem ārpus darbības jomas, tostarp MVU, pamatojoties uz EFRAG izstrādāto brīvprātīgo standartu MVU (VSME), kas jāpieņem ar deleģēto aktu.

VSME brīvprātīgais standarts būs vienkāršs rīks, kas palīdzēs uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas darbības joma, sniegt informāciju par ilgtspēju lielajiem uzņēmumiem, uz kuriem attiecas CSRD prasības. VSME brīvprātīgais standarts darbosies kā vairogs vai *“vērtības ķēdes ierobežojums”* tiem uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas darbības joma. Uzņēmumi, uz kuriem attiecas CSRD darbības joma, nevarēs pieprasīt no uzņēmumiem savā vērtību ķēdē, uz kuriem neattiecas darbības joma, tostarp MVU un maziem uzņēmumiem ar vidēju kapitālu, informāciju, kas pārsniedz VSME brīvprātīgajā standartā noteikto informāciju.

Saskaņā ar priekšlikumu Komisija pieņems brīvprātīgo standartu kā deleģēto aktu. Tikmēr, lai apmierinātu tirgus pieprasījumu, Komisija plāno pēc iespējas ātrāk izdot ieteikumu par brīvprātīgu ilgtspējas pārskatu sniegšanu, pamatojoties uz EFRAG izstrādāto VSME standartu.

Līdzīgi, lai gan uz MVU un MVU neattiecas nekādi CSDDD noteiktie pienākumi, tie var tikt netieši ietekmēti, ja lielajiem uzņēmumiem ir jāpieprasa no tiem informācija, lai izpildītu savus uzticamības pārbaudes pienākumus. Priekšlikums ierobežos

vispārējos informācijas pieprasījumus ietekmes kartēšanai, ko lielie uzņēmumi, uz kuriem attiecas VSME standarts, var adresēt MVU un SMC (maziem uzņēmumiem ar vidēju kapitālu un līdz 500 darbiniekiem), līdz VSME standartā norādītajai informācijai, ja vienas nav nepieciešams, piemēram, tāpēc, ka standarts neattiecas uz attiecīgo ietekmi.

Turklāt vairāki CSDDD ierosinātie vienkāršošanas grozījumi atvieglos slogu mazākiem uzņēmējdarbības partneriem vērtību ķēdē, tostarp samazinās uzticamības pārbaudes pienākumus, kas attiecas ne tikai uz tiešajiem uzņēmējdarbības partneriem, un samazinās uzticamības pārbaudes pasākumu efektivitātes uzraudzības biežumu, pārejot no ikgadēja novērtējuma uz novērtējumu reizi 5 gados. Šie pasākumi ievērojami atvieglos slogu MVU un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas ietilpst lielāku uzņēmumu, uz kuriem attiecas CSDDD, vērtību ķēdē.

9. Kādi ir sagaidāmie ieguvumi uzņēmumiem no ierosinātajiem CSDDD grozījumiem?

Ierosinātie pasākumi, ar kuriem tiek samazināta CSDD darbības joma, un ziņošanas prasības uzņēmumiem, kas paliek tās darbības jomā, tostarp turpmākās izmaiņas ESRS, radīs ievērojamus izmaksu ietaupījumus uzņēmumiem, un tiem būtu jāveicina ES konkurētspēja.

Kopējais ikgadējais izmaksu ietaupījums, ko radīs izmaiņas CSRD darbības jomā un turpmākās izmaiņas ESRS, varētu būt aptuveni 4,4 miljardi eiro. Tas ietver gada izmaksu ietaupījumu 0,8 miljardu eiro apmērā, ko radīs samazinātā CSRD darbības jomas samazinājuma rezultātā samazinātā Taksonomijas ziņošanas joma. Papildus šiem regulārajiem ietaupījumiem būtu arī vienreizēji izmaksu ietaupījumi saistībā ar pārskatu sniegšanas un nodrošināšanas procesu izveidi, kas tiktu novērsti atbrīvotajām sabiedrībām, un tie būtu aptuveni 1,6 miljardi eiro saistībā ar CSRD/ESRS un 0,9 miljardi eiro saistībā ar Taksonomiju.

10. Kādi ir gaidāmie ieguvumi, ko uzņēmumi gūs no ierosinātajām izmaiņām CSDDD?

Kopumā uz uzņēmumiem attieksies mazāk sarežģīts un saskaņotāks ilgtspējības uzticamības pārbaudes regulējums, kas nodrošinās sloga samazināšanu un vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Paredzams, ka visbūtiskākie izmaksu ietaupījumi

radīsies, vienkāršojot uzticamības pārbaudes pienākumus attiecībā uz kaitīgo ietekmi, kas rodas netiešo darbījumu partneru līmenī, un retāk (reizi 5 gados) veicot regulāru uzraudzību. Turklāt mazāki uzņēmumi, uz kuriem attiecas darbības joma, tiks pasargāti no nevajadzīgiem informācijas pieprasījumiem no lielajiem darbījumu partneriem. Šie ietaupījumi ir piesardzīgi lēsti 320 miljonu eiro apmērā gadā, kā arī ievērojami vienreizēji izmaksu ietaupījumi.

11. Vai Komisija maina CSRD divkārša būtiskuma principu?

Nē. Ar visaptverošo priekšlikumu netiek mainīts “dubultās būtiskuma perspektīvas” princips, kas nozīmē, ka uzņēmumiem, kuri paliek darbības jomā, būs jāziņo par to, kā ilgtspējas riski ietekmē to uzņēmējdarbību, un par to ietekmi uz cilvēkiem un vidi.

Taksonomija

12. Kādas ir galvenās izmaiņas ES Taksonomijā?

Omnibus paketē, no vienas puses, ietverti **grozījumi CSRD attiecībā uz Taksonomijas ziņošanu kā atkāpi no Taksonomijas regulas 8. panta**, un, no otras puses, **Komisija ierosina grozījumu projektus Taksonomijas atklāšanas, klimata un vides deleģētajos aktos.**

Attiecībā uz uzņēmumiem, kas ietilpst topošās CSRD darbības jomā (lieli uzņēmumi, kuros ir vairāk nekā 1000 darbinieku) un kuru neto apgrozījums nepārsniedz 450 miljonus eiro, Omnibus priekšlikumā ir paredzēts brīvprātīgi sniegt Taksonomijas ziņojumus. Tādējādi samazināsies to uzņēmumu skaits, kuriem būs pienākums ziņot par savu Taksonomijas ziņojumu saskaņošanu.

Turklāt uzņēmumi, kas ir guvuši panākumus ilgtspējības mērķu sasniegšanā, bet atbilst tikai dažām ES Taksonomijas prasībām, var izvēlēties brīvprātīgi ziņot par savu daļējo atbilstību Taksonomijai. Tas ļauj tiem demonstrēt savus līdzšinējos centienus un progresu ceļā uz pilnīgu saskaņošanu un saņemt atzinību par apņemšanos nodrošināt ilgtspēju. Omnibus priekšlikums arī pilnvaro Komisiju izstrādāt deleģētos aktus, lai nodrošinātu attiecīgo ziņojumu satura un noformējuma standartizāciju.

Komisija arī publicē apspriešanai grozījumu projektus Deleģētajam aktam par Taksonomijas atklāšanu un Deleģētajam aktam par Taksonomiju klimata un vides jomā, kas:

- vienkāršo pārskatu veidnes, tādējādi samazinot datu punktu skaitu par gandrīz 70 %.
- atbrīvo uzņēmumus no pienākuma novērtēt to saimnieciskās darbības, kas nav finansiāli būtiskas to uzņēmējdarbībai (piemēram, darbības, kas nepārsniedz 10 % no to kopējā apgrozījuma, kapitāla izdevumiem vai kopējiem aktīviem), atbilstību Taksonomijas prasībām un saskaņošanu.

Turklāt mēs ierosinām grozīt finanšu iestāžu galvenos galvenos darbības rādītājus, jo īpaši *“Zaļo aktīvu koeficientu”* (GAR) bankām. Pamatojoties uz publicēto tekstu, bankas varēs izslēgt no GAR saucēja riska darījumus, kas attiecas uz uzņēmumiem, uz kuriem nākotnē neattieksies CSRD darbības joma (t. i., uzņēmumiem, kas nav lieli uzņēmumi ar 1000 vai vairāk darbiniekiem).

Komisija arī lūdz sniegt atsauksmes par diviem alternatīviem variantiem, kā vienkāršot sarežģītākos kritērijus *“neradīt būtisku kaitējumu”* piesārņojuma novēršanai un kontrolei saistībā ar ķīmisko vielu lietošanu un klātbūtni, kas horizontāli attiecas uz visām ekonomikas nozarēm saskaņā ar ES Taksonomiju. Sabiedriskajā apspriešanā ieinteresētās personas tiek aicinātas sniegt atsauksmes par abiem alternatīvajiem variantiem.

Oglekļa emisiju pielāgošanas mehānisms - CBAM

13. Kādas ir galvenās izmaiņas, ko jūs ierosināt CBAM?

- Ierosinātās izmaiņas vienkāršo procesus uzņēmumiem un samazina birokrātiju.
- Izmaiņas atbrīvos nelielos importētājus, galvenokārt MVU un privātpersonas, no CBAM pienākumiem. Tie ir importētāji, kuri importē nelielu daudzumu CBAM preču, kas veido ļoti nelielu daudzumu iestrādāto emisiju, kuras ieved ES no trešajām valstīm.
- Tiek ierosināti pasākumi, lai vienkāršotu nelielus neregulārus CBAM preču importa gadījumus, kas nepārsniedz maksimālo robežvērtību 50 tonnu gadā. Šī robežvērtība atbilst aptuveni 80 tonnām CO2 ekvivalenta vidēji uz vienu importētāju. Uz

šiem importētājiem vairs neattieksies nekādas CBAM saistības.

- Tiem importētājiem, kuri paliek CBAM darbības jomā, ierosinātās izmaiņas atvieglos ziņošanas prasību ievērošanu, un to mērķis ir vienkāršot deklarētāju pilnvarošanu, emisiju aprēķināšanu, ziņošanas prasības un finansiālās atbildības ievērošanu.
- Tas tiks papildināts ar pasākumiem, kas padarīs CBAM efektīvāku, pastiprinot noteikumus par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un kopā ar valstu iestādēm izstrādājot kopīgu stratēģiju cīņai pret pasākumu apiešanu.

14. Kāds ir šo ierosināto vienkāršošanas grozījumu mērķis?

Ierosināto grozījumu mērķis ir vienkāršot un nostiprināt CBAM mehānismu. To mērķis ir atbrīvot 90 % attiecīgo uzņēmumu no ziņošanas prasībām, vienlaikus joprojām aptverot 99 % CO₂ emisiju. Ierosinātie vienkāršošanas pasākumi atspoguļo pārejas periodā gūtās atziņas, kas ir spēkā kopš 2023. gada oktobra. Kopumā vienkāršošana ir galvenais, lai samazinātu administratīvo slogu MVU un neregulāriem importētājiem. Šis mācīšanās periods CBAM pārejas posmā ļāva mums kopā ar ieinteresētajām personām izstrādāt politikas pasākumus. Vienkāršošana ir arī priekšnoteikums, lai pārskatītu CBAM un padarītu to spēcīgāku un efektīvāku. Turpmāk nākamie soļi ietvers pilnīgu CBAM pārskatīšanu vēl šogad, lai novērtētu tās iespējamo paplašināšanu, iekļaujot citas ETS nozares, pakārtotās preces, netiešās emisijas. Šajā kontekstā Komisija arī izskatīs, kā palīdzēt CBAM produktu eksportētājiem, kuriem draud oglekļa emisiju pārvirze. Pēc tam 2026. gada sākumā tiks sagatavots tiesību akta priekšlikums.

15. Kāda ir formula šīs jaunās ikgadējās masas robežvērtības noteikšanai?

Formula ir izveidota tā, lai noteiktu tādu masas sliekšņa līmeni, kas atbrīvotu pēc iespējas vairāk importētāju, vienlaikus nodrošinot, ka tiek aptverti vismaz 99 % emisiju. Lai to izdarītu, tiek aprēķinātas visas importa emisijas, kas paliktu tvērumā konkrētā masas sliekšņa gadījumā, un dalītas ar visu CBAM preču importētāju emisijām.

1. solis: saskaitām visas visu CBAM preču importētāju emisijas.

2. solis: noskaidrojam, cik importētājiem jāpaliek darbības jomā, lai aptvertu vismaz 99 % emisiju. Algoritms katram iespējamam masas sliekšnim uzskaita tikai to importētāju emisijas, kuri importē vairāk par masas sliekšni. Piemērs: Ja masas sliekšnis ir 40 t, tiek uzskaitītas visas emisijas no visiem importētājiem, kuru CBAM preču gada masa ir lielāka par 40 t. Algoritms dara to pašu visiem iespējamiem skaitļiem ticamajā diapazonā un pēc tam katram iespējamajam robežlielumam, kas balstīts uz masu, sadala emisijas, kas pārsniedz robežlielumu, ar kopējām emisijām, kas iekļautas darbības jomā, ja *de minimis* netiktu piemērots. Tādējādi iegūstam skaitli aptuveni 51,3 t.

Vienkāršības un skaidrības labad, kā arī tādēļ, lai izvairītos no nepieciešamības nākotnē robežvērtību atjaunināt, noapaļojam robežvērtību līdz tuvākajam desmit, t. i., šajā gadījumā līdz 50 t. Mērķis ir noteikt ikgadējo robežvērtību, lai tiktu izsekotas vismaz 99 % no visām šo importēto preču emisijām. Šī sistēma nodrošina, ka tiek uzskaitīta lielākā daļa emisiju, un nav nepieciešams izsekot katru mazo importētāju. Ja laika gaitā būtiski mainīsies tirdzniecības modeļi vai emisiju intensitāte, robežvērtība tiks koriģēta, lai saglabātu 99 % emisiju apjomu.

leguldījumu kopums

16. Kādi konkrēti noteikumi tiks vienkāršoti un kā tas samazinās administratīvo slogu uzņēmumiem un iedzīvotājiem un uzlabos konkurētspēju?

InvestEU un ESIF regulas tiks vienkāršotas, lai saskaņā ar proporcionalitātes principu samazinātu dažu ziņojumu biežumu un saturu, piemēram, atbrīvojot t.s. mazos saņēmējus, piemēram, MVU, kā arī dažu noteikumu piemērošanu (piemēram, pielāgota MVU definīcijas piemērošana dažiem finanšu produktiem). Tādējādi tās mērķis ir samazināt administratīvo slogu InvestEU īstenošanas partneriem, kā arī finanšu starpniekiem un saņēmējiem, jo īpaši MVU, kuriem ir jāsniedz informācija ziņojumiem Komisijai, kā arī jāpiemēro noteiktie noteikumi.

Vienkāršošana attieksies arī uz prasībām, ko piemēro InvestEU, ESIF un jau iepriekš izveidotajiem instrumentiem (piemēram, InnovFin, CEF), jo īpaši attiecībā uz dažu ziņojumu biežuma un satura samazināšanu.

Paredzams, ka šādi vienkāršojumi īstenošanas partneriem, finanšu starpniekiem un InvestEU līdzekļu saņēmējiem ļaus ietaupīt aptuveni 350 miljonus eiro.

17. Kādi pasākumi tiek ierosināti, lai nodrošinātu, ka mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) gūst labumu no šiem vienkāršošanas pasākumiem?

Daudzi no ierosinātajiem pasākumiem dos tiešu un dažos gadījumos - speciālu labumu MVU. Tas jo īpaši attiecas uz MVU definīcijas vienkāršotu piemērošanu un atteikšanos no KPI attiecībā uz maziem darījumiem. Turklāt dažu ziņojumu biežuma un satura samazināšana arī dos labumu MVU, ciktāl tiem nebūs jāsniedz ieguldījums šo ziņojumu sagatavošanā īstenošanas partneriem.

18. Kā tieši ar ierosinātajiem pasākumiem tiks atraisīta investīciju jauda aptuveni 50 miljardu eiro apmērā?

Priekšlikums grozīt InvestEU regulu palīdzēs mobilizēt papildu investīcijas EUR 50 miljardu apmērā:

- 1) palielinot ES garantijas apjomu par EUR 2,5 miljardiem un
- 2) atvieglojot InvestEU garantijas kombinētu izmantošanu ar esošo jaudu, kas pieejama trīs līdzšinējo programmu (ESIF, ESI parādu instruments un InnovFin parādu mehānisms) ietvaros, lai atbalstītu jaunas InvestEU finansēšanas un ieguldījumu darbības.

Racionalizējot programmu operācijas, Komisija plāno piesaistīt aptuveni 50 miljardus eiro publiskā un privātā sektora investīcijām, veicinot izaugsmi un inovācijas tādās svarīgās nozarēs kā tīrās tehnoloģijas, digitalizācija un ilgtspējīga infrastruktūra.